

ת"פ 29721/12-17 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות מרכז נגד אדנה קסו

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 29721-12-17

לפני:

כבוד השופט גיא אבנון

המאשימה:

מדינת ישראל - שלוחת תביעות מרכז

נגד

הנאשם:

אדנה קסו

בשם המאשימה:

עו"ד אלברט זמנסקי

בשם הנאשם:

עו"ד ארז נגה

גזר דין

לאחר ניהול הוכחות זוכה הנאשם מעבירה של העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) והורשע בעבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

כתב האישום והכרעת הדין

1. בכתב האישום נטען כי ביום 25.9.2017 בשעה 01:00 לערך הזעיקה אשתו דאז של הנאשם את המשטרה, והנאשם עוכב בחשד לביצוע עבירה ע"י פקח ושוטר. נטען כי הנאשם העליב את הפקח כאשר אמר לו "מי אתה בכלל" תוך שהרים ידיו לאוויר, השליך את תעודת המינוי של הפקח לרצפה והוסיף ואמר "אתה פקח זין", "לא סתם פקח זין, פקח מוצץ", "יבן זונה אני אזיין אותך", "מי אתה בכלל", "אני אתאגרף עליך", "אני אהפוך אותך לשק החבטות שלי", וכל זאת נאמר כשהנאשם מתקרב לפקח בגופו. בהמשך, כשהתלווה הנאשם לניידת על ידי השוטר, נשאל מה יש בכיסיו ואיים בהשיבו "יש לי 7 דוקרנים לדקור את הפקח הבן זונה" (להלן: האמירה המאיימת).

תיאור האירוע בכתב האישום כמעט שלא היה שנוי במחלוקת. הנאשם אישר את נוכחותו בזמן ובמקום, אישר כי עוכב בחשד לביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית, אישר כי הטיח קללות בפקח, ואישר כי הובא על ידי השוטר לניידת. נותרו שלוש מחלוקות מרכזיות שהתבררו בהכרעת הדין: א. מהן הקללות שהטיח הנאשם בפקח והאם הן עולות כדי העלבת עובד ציבור; ב. האם הנאשם אמר את האמירה המאיימת; ג. מה היו הנסיבות שאפפו את האירוע, כיצד התנהג

הפקח, והאם וכיצד משליכה התנהגותו של האחרון על מעשיו ואשמתו של הנאשם.

2. נתחיל מהסוף. מצאתי כי הפקח התנהג כלפי הנאשם באופן משפיל ומנמיך אשר נועד להעמיד את הנאשם במקום בו יחוש נחות וחלש מהפקח. קבעתי כי בניגוד לטענות הפקח כאילו ביקש להרגיע את המצב, התנהגותו ודבריו מלמדים כי הביא להסלמת הסיטואציה והוביל את הנאשם למצב רגיש וטעון. על רקע זה וחרף קללות מכוערות שהטיח הנאשם בפקח, בהינתן התנהגותו המבזה של הפקח כלפי הנאשם עובר להשמעת הגידופים כלפיו, מצאתי כי האלימות המילולית שהוטחה בו על ידי הנאשם איננה עולה כדי "העלבה" במובנה הפלילי. מצאתי כי רף הסיבולת של הפקח, בפרט לאור התנהגותו שלו, צריך להכיל את תגובתו של הנאשם. לפיכך החלטתי כי חרף העובדה שהנאשם קילל את הפקח במהלך עבודתו, ראוי בנסיבות האירוע לזכותו מעבירה של העלבת עובד ציבור.

3. שונה המסקנה לגבי עבירת האיומים. קבעתי כי בניגוד להכחשתו של הנאשם, הוא אמר את הדברים המיוחסים לו, היינו, בתשובה לשאלתו של השוטר האם הוא מחזיק בכיסו דבר מה אסור, השיב כי "יש לי 7 דוקרנים לדקור את הפקח הבן זונה". קבעתי כי אמירה זו נשמעת כאיום מפורש לפגוע בפקח. אמנם, עשויים להיות מצבים בהם האמירה תיחשב אבסורדית באופן המנתק את יכולתה להפחיד (וכי מה לו לאדם להסתובב עם 7 סכינים בכיסו?). דא עקא, על מנת לקבוע כי הנאשם כיוון לתוצאה אבסורדית ראוי היה לשמוע הסבר מפיו. הנאשם כפר בעצם האמירה ובמצב דברים זה בית המשפט לא יכול היה לקבוע כי כוונתו הייתה שונה מהאופן בו הם נשמעו, אמירה מאיימת שמטרתה להפחיד את הנמען. כמו כן, אף אילו מצאתי ספק באשר לכוונה להפחיד (ולא קבעתי זאת), כוונה להקניט קיימת גם קיימת.

4. אוסיף כי בחנתי גם את טענת הנאשם לאכיפה בררנית בכך שהמאשימה נמנעה מלחקור את הפקח תחת אזהרה ולהעמידו לדין בגין עבירת איומים כלפי הנאשם, וכן את השאלה האם הגשת כתב האישום או ניהול ההליך עומדים בסתירה לשיקולי צדק, ומצאתי לדחות את הטענות. אשר לטענת הגנה מן הצדק, זו נדחתה לאחר שקבעתי כי אין מדובר באמירה שהוטחה בפקח כחלק מרצף הגידופים אלא באמירה מאוחרת יותר לאחר שהיה סיפק בידי הנאשם להתעשת ולנהוג כאדם מן היישוב. חרף זאת מצא הנאשם להתבטא באופן המיוחס לו, ובכך איים על הפקח, עבירה אליה בית המשפט איננו יכול להתייחס בשוויון נפש. פקחים כשוטרים מבצעים עבודה מאומצת, קשה וחיונית וחלה עלינו כחברה חובה להגן עליהם ולספק להם סביבת עבודה בטוחה.

תסקירים לעונש

5. בתום השמעת הכרעת הדין הופנה הנאשם לבקשתו לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן, אשר התבקש לבחון אפשרות לסיים את ההליך ללא הרשעה. ב"כ הנאשם ציין כי במקביל הורשע הנאשם בהליך אחר בעבירת הטרדה, וכי הוא ממתין לקבלת תסקיר שאמור אף הוא לבחון אפשרות סיום ההליך ללא הרשעה.

6. בתסקיר מיום 24.3.19 סקרה קצינת המבחן את נתוניו של הנאשם. לא ארחיב מפאת צנעת הפרט ואפנה לעיקר הנתונים הרלוונטיים: הנאשם כבן 36, עלה ארצה מאתיופיה עת היה בן שנתיים, מתגורר עם אמו, גרוש מזה כשנה ואב לחמישה ילדים: ארבעה מנישואיו לגרושתו ופעוט בן חודשיים מבת זוגו הנוכחית. השלים 12 שנות לימוד

ובהמשך השלים לימודיו לבגרות מלאה והחל בלימודים לתואר הנדסאי אותם הפסיק. הוא ביצע שירות צבאי מלא שלאחריו עבד לאורך שנים כמנופאי במסגרות שונות, זאת עד שנפצע לפני כחמש שנים בתאונת עבודה שבעקבותיה עבר מספר ניתוחים והליך שיקום. הנאשם הפסיק לעבוד למשך מספר שנים, שלאחריהן שב לעבודה (כחצי שנה עובר להגשת התסקיר). הנאשם הציג לשירות המבחן מכתב ממעסיקו ממנו עולה שביעות רצון מתפקודו של הנאשם בעבודתו. כן צוין כי ככל שירשע בדין יפוטל הנאשם מעבודתו, שכן רוב העבודה מתנהלת מול משרד הביטחון וחברות ממשלתיות.

כשנה עובר להגשת התסקיר התגרש הנאשם בזמן שאשתו וילדיהם שהו במקלט לנשים מוכות. הנאשם שיתף בקשיים רגשיים אותם חווה עקב ריחוק מילדיו ועל רקע טענות לניכור. כן שיתף כי בשנתיים האחרונות הוצאו נגדו מספר רב של צווי הרחקה וצווי הגנה.

בבחינת התייחסותו לעבירה בה הורשע התרשמה קצינת המבחן כי הנאשם הודה בפניה כי איים על הפקח, אך השליך אחריות על מעשיו הן על גרושתו והן על הפקח, ראה עצמו כקורבן והתמקד בתחושה כי נעשה לו עוול על ידי כל הגורמים (מערכת אכיפת החוק, המשפט, גורמי הרווחה, גרושתו והפקח). קצינת המבחן העריכה רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות אלימה מצדו של הנאשם, אשר שלל צורך בהתערבות טיפולית. על רקע זה לא מצאה קצינת המבחן לבוא בהמלצה טיפולית, ולא תמכה בבקשתו של הנאשם לבטל את הרשעתו.

7. ביום 31.3.19 טענו הצדדים לעונש. בתום הדיון מצאתי להיעתר לבקשת הנאשם ולהפנותו פעם נוספת לשירות המבחן, תוך שהדגשתי כי אין בכך כדי לטעת ציפיות בלבו של מי מהצדדים, והכל מתוך הנחה כי הפעם ימצא הנאשם לשתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן. הפניתי את שירות המבחן לנימוקי הכרעת הדין שיש בהם להשפיע הן על התוצאה העונשית והן על שאלת ההרשעה. כן הוריתי כי ככל שבידי הנאשם מסמכים נוספים (על אלו שהציג - ראו בהמשך) הנוגעים לנזק העלול להיגרם לו כתוצאה מהרשעה (כמו גם כאלו הנוגעים לפציעתו, להשתלבותו במכינה ועוד), עליו להציג בפני שירות המבחן ובהמשך בפני בית המשפט.

8. בתסקיר משלים מיום 29.4.19 הודיעה קצינת המבחן כי הנאשם התקשה לקחת אחריות על העבירה בה הורשע, ובצד זאת הביע נכונות ראשונית להשתלב בקבוצה טיפולית. על רקע זה עתרה לדחות את הדיון בשלושה חודשים. בתסקיר משלים מיום 25.8.19 עלה כי הנאשם הגיע לשיחת היכרות אך סירב להשתתף במפגשים קבוצתיים, לדבריו על רקע שעות עבודתו. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם המשיך לנקוט גישה קורבנית וקושי לקבל אחריות על התנהגותו, כי הוא נעדר בשלות לעריכת שינוי בדפוסיו ומונע ממוטיבציה חיצונית בציפייה לביטול הרשעתו בדין. על רקע זה שבה קצינת המבחן על עמדתה ונמנעה מהמלצה לבטל את ההרשעה. בצד זאת ולאור טיעוני המאשימה לעונש, הציעה לגבש תכנית שירות לתועלת הציבור (של"צ). בתסקיר משלים מיום 5.9.19 הודיעה קצינת המבחן כי הנאשם סירב לבצע של"צ.

טיעוני הצדדים לעונש

9. הטיעונים התנהלו בשתי פעימות: ביום 31.3.19 וביום 16.9.19. בדיון הראשון הפנה ב"כ המאשימה לחומרת האיום שהשמיע הנאשם כלפי הפקח, לערכים החברתיים המוגנים ולתוכן התסקיר (הראשון). הוא ביקש לדחות את בקשת הנאשם לביטול ההרשעה תוך אימוץ עמדת שירות המבחן בעניין זה. על רקע נסיבות האירוע, זיכוי הנאשם מעבירה של העלבת עובד ציבור ולאור העובדה שכתב האישום לא כלל הודעה בדבר אפשרות כי המאשימה תעתור לעונש מאסר, ביקש להשית על הנאשם מאסר על תנאי, של"צ, קנס והתחייבות להימנע מביצוע עבירות. הוא הדגיש כי על רקע הביקורת שהופנתה כלפי הפקח בהכרעת הדין, המאשימה איננה עותרת לפצותו.

10. ב"כ הנאשם הגיש אסופת מסמכים: מכתב מעסיק מחודש נובמבר 2018 (ענ/1) ממנו עולה כי הנאשם מועסק כמנופאי בחברה משך כחצי שנה, וכי חרף נכותו הפיזית הוא מתפקד באופן מוצלח ותורם לחברה. בצד זאת הודגש כי החברה פועלת בעיקר מול משרד הביטחון וחברות ממשלתיות, ולפיכך תיאלץ לפטר את הנאשם ככל שיורשע בדין; תלושי שכר (ענ/5); אישור המוסד לביטוח לאומי - הנאשם מוכר בדרגת נכות יציבה בשיעור 42% (ענ/3); רישיון מפעיל עגורן בצירוף רישיון נהיגה (ענ/4); מכתב הערכה מארגון "יד הצלה" סניף באר שבע (לא נושא תאריך, ענ/2). לאחר שנשמעו הערות בית המשפט עתר ב"כ הנאשם להפנות את מרשו לקבלת תסקיר משלים, כמפורט לעיל.

11. בדיון מיום 16.9.19 ועל רקע האמור בתסקירים הודיעה המאשימה כי היא נכונה לוותר על של"צ ולהסתפק ברכיבי הענישה האחרים.

ב"כ הנאשם טען כי מרשו נכון לבצע של"צ, אלא שבשל עבודתו יש לו קושי בכך, ועתר להפנות את הנאשם פעם נוספת לשירות המבחן לצורך בניית תכנית של"צ. הוא הפנה לנסיבות האירוע ולקביעות בית המשפט בהכרעת הדין בכל הנוגע להתנהגותו של הפקח, הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ועתר לבטל את ההרשעה חרף העובדה ששירות המבחן לא המליץ על כך. לשאלת בית המשפט לא ידע להצביע על פסק דין בגדר בוטלה הרשעה בניגוד לעמדת שירות המבחן. לטענתו, הנזק שייגרם לנאשם כתוצאה מפיטוריו עולה באופן מובהק על האינטרס הציבורי בהרשעת הנאשם.

12. הנאשם בדברו האחרון שב וכפר בעבירה בה הורשע, טען שהכל החל בשל הליך גירושם מכוער, כי הוא מנוכר מילדיו, וכי בחר להמשיך בחייו, כשבעת הקרובה הוא צפוי להתחתן ולהיות אב לילדה שישית (שנייה מבת זוגו הנוכחית). הוא ביקש לבטל את ההרשעה על מנת שיוכל לפרנס את משפחתו בכבוד.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

13. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה, והכל בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מעבירת האיומים בה הורשע הנאשם - כלפי פקח שביצע את עבודתו - הם הגנה על שלווה

נפשמ וביטחונם של עובדי ציבור הממלאים תפקידם, הגנה על חופש הפעולה שלהם ועל יכולתם למלא ולקיים את תפקידם ללא מורא.

מתחם העונש המקובל בפסיקה לעבירות איומים נע בין מאסר מותנה עד שנת מאסר בפועל. ראו רע"פ 96/16 טמוזרטי נ' מדינת ישראל (6.1.16); ע"פ (מחוזי חיפה) 42146-02-15 יעקב בכר נ' מדינת ישראל (06.05.2015) (במקרה זה בוטלה ההרשעה); ת"פ (שלום חיפה) 7990-10-16 מדינת ישראל נ' סער מור (07.05.17); ת"פ (שלום אשקלון) 36801-03-15 מדינת ישראל נ' פלוני (27.04.15); ת"פ (שלום רחובות) 1068-08-14 מדינת ישראל נ' יוסף כהן (03.12.2014); ת"פ (שלום אילת) 47527-11-12 מדינת ישראל נ' פלוני (01.04.2014); ת"פ (שלום רמלה) 34966-02-13 מדינת ישראל נ' שמעון מהרט (25.03.2014); ת"פ (שלום פ"ת) 10504-03-13 מדינת ישראל נ' א' צ' (04.11.2013).

14. ברי כי מתחם הענישה צריך להיקבע באופן מותאם לנסיבות המקרה, על יחודיותו וחומרתו. אין דין איומים ברצח כדין איומים סתמיים. אין דין איום חד פעמי כדין רצף של איומים. במקרה דנן מדובר באיום בודד שבא על רקע התנהגות משפילה ומקטינה מצדו של הפקח. מנגד, מדובר באיום ברצח כלפי פקח שביצע את עבודתו, והאיום לא נאמר בלהט העימות עם הפקח, כך שהייתה לנאשם שהות להימלך בדעתו בטרם אמר את הדברים. באיזון הראוי מצאתי כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה עד שישה חודשי מאסר בפועל בצירוף רכיבים נלווים.

קביעת העונש בתוך המתחם

15. לאחר ששירות המבחן נמנע מבניית תכנית של"צ (על רקע סירובו של הנאשם) ויותר ב"כ המאשימה על רכיב זה ועתר להשית על הנאשם עונש מאסר מותנה, קנס והתחייבות כספית. בכך גילה את דעתו כי יש לקבוע את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של מתחם הענישה. עמדתה של המאשימה מקובלת עליי. אמנם, מדובר בעבירת איומים כלפי פקח, מה שמעמיד אותה באור חמור, ומנגד לא ניתן להתעלם ממכלול הנסיבות ומהכרעת הדין שעמדה על התנהגותו הפסולה של הפקח שהביא בהתנהגותו להסלמת הסיטואציה. על כך יש להוסיף את נסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו, מצבו המשפחתי, תאונה שעבר ונכות ממנה הוא סובל לצמיתות, ואת העובדה שהוא נעדר הרשעות קודמות (למצער במועד ביצוע העבירה. לא ראיתי לייחס משקל להליך מתנהל שנתוני לא הובאו בפניי).

שאלת ההרשעה

16. ככלל, נאשם שאשמתו הוכחה יורשע בדין, למעט מקרים חריגים שבחריגים בהם נמצא יחס שאיננו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה. ההלכה בעניין זה נקבעה בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (להלן: ענין כתב), וכוחה יפה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין. החלטה לסיים הליך ללא הרשעה מותנית בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים: הראשון - סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים. השני - יש להראות כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם. הנאשם נדרש להצביע על פגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו ולבסס אותה בראיות (רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת

ישראל (21.10.18, פסקה 9).

17. בחינת נתוניו של הנאשם על רקע הכללים שנקבעו בענין כתב הביאה אותי למסקנה כי עניינו של הנאשם אינו נמנה על אותם חריגים שבחריגים המצדיקים הימנעות מהרשעה. אמנם, סוג העבירה כשלעצמו מאפשר במצבים מסוימים לסיים את ההליך ללא הרשעה, גם כשלוקחים בחשבון את העובדה שהאיומים בוצעו כלפי פקח. גם הנזק שעלול להיגרם לנאשם - פיטורים מעבודתו בסיטואציה בה הוא מפרנס בת זוג וילדים, יש בו כדי לעלות במקרים המתאימים לכדי נזק משמעותי המצדיק הימנעות מהרשעה.

דא עקא, אין מדובר בבחינה "יבשה" של כל גורם בפני עצמו, אלא בבחינה של מכלול הנסיבות, תוך מתן דגש לכך שהימנעות מהרשעה היא חריג שבחריג, ולכך שבמרבית המקרים הרשעת אדם בדין צפויה להסב לו נזק, בפרט כשמדובר בנאשם נעדר הרשעות קודמות, ואין בצפי לנזק כשלעצמו כדי להצדיק ביטול הרשעה. אזכיר כי בטרם גזירת הדין ביקשתי למצות עד תום את סיכויי הנאשם להימנע מהרשעה, ומטעם זה הוריתי פעם אחר פעם על הפניית הנאשם לקבלת תסקירים. מתחוויר כי הנאשם "בעט בדלי" וסירב להחזיק ביד התומכת שהושטה לעברו. חרף הרשעתו ולמרות קביעות מפורשות של בית המשפט נמנע הנאשם מנטילת אחריות, לא שיתף פעולה בהליך טיפולי, סירב לכל ניסיון של שירות המבחן לרתום אותו לתכניות, ודחה אפשרות להטלת של"צ. מכאן, מקובלת עלי המלצת שירות המבחן שלא לבטל את ההרשעה. לא למותר להזכיר שכאשר ביקשתי את ב"כ הנאשם להצביע על פסק דין בו בוטלה הרשעה בניגוד לעמדת שירות המבחן, לא עלה בידו לעשות כן.

תוצאה

18. הרשעת הנאשם עומדת בעינה, ואני גוזר עליו את העונשים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירה בה הורשע או עבירת אלימות כלפי גוף, או ניסיון לבצע עבירות אלו.

ב. קנס בסך 1,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בארבעה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.11.19 ובכל 1 בחודש שלאחריו. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מדי.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 1,000 ₪ להימנע בתוך שלוש שנים מביצוע עבירה בה הורשע או עבירת אלימות כלפי גוף או ניסיון לבצע עבירות אלו. ההתחייבות תיחתם עוד היום, שאם לא כן, ירצה תקופת מאסר בת 5 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ג אלול תשע"ט, 23 ספטמבר 2019, במעמד הצדדים.